

Nr 44.

Av herr **Osberg**, om uppläggande av offentligt register över i riket befintliga stiftelser och donationer.

Vid fjolårets lagtima riksdag väckte jag motion nr 108 om uppläggande av ett offentligt register över i riket befintliga stiftelser och donationer.

Motionen behandlades av andra kammarens femte tillfälliga utskott. I sitt utlåtande nr 3 tillstyrktes bifall till motionen. Tre av utskottets ledamöter hade reserverat sig för avslag. Vid företagen votering avgåvos 88 röster för avslag och 68 röster för bifall till motionen. Reservanternas motivering för avslag var i huvudsak kostnadsfrågan för uppgifternas insamling och tryckning av registret. Vidare åberopades att ett bokförlag arbetade på att åstadkomma ett bokverk angående fonder och stiftelser. Det bokverk, som påtalades, var icke ägnat och kan icke tjäna som register, det skulle bli en förnämlig uppslagsbok med bilder av stiftelsehus och gårdar samt porträtt av donatorer m. m. En talare framhöll, att de då arbetande skattekommittéerna inte kunde undgå att framlägga förslag till uppgiftsplikt för samtliga i riket befintliga fonder och stiftelser. Talaren trodde, att man på den vägen skulle väsentligt snabbare komma fram till det resultat, som i motionen avsågs.

Anledningen till att kammaren med några rösters majoritet avlog framställningen berodde icke på reservationen och de inlägg, som framfördes på grund av densamma. Utslaget berodde på uttalandet om att de arbetande skattekommittéerna icke ansågo sig kunna undgå att samtidigt med framläggande av sina förslag begära förslag till uppgiftsplikt för samtliga i riket befintliga fonder och stiftelser. Något sådant förslag har mig veterligt icke begärts.

Statistiska centralbyrån och överståthållarämbetet tillstyrkte motionen. Däremot avstyrkte länsstyrelserna i Uppsala samt Göteborgs och Bohus län under motivering att frågan bör sättas i samband med pågående utredning angående ideella föreningars rättsliga ställning och lagstiftningsåtgärder på området.

Såsom förhållandena nu gestalta sig, måste alla möjligheter undersökas när det gäller att uppspara skatteobjekt, och när så väsentlig del av landets tillgångar överförs till donationer och stiftelser, kan ej underlåtas granskning av dessa tillgångar i syfte att utröna, vilka av dessa som skäligen böra beskattas. Om en sådan åtgärd skall tillgripas, måste man ovillkorligen ha tillgång till ett fullt giltigt officiellt register.

I anslutning till vad sålunda anförts och med hänvisning till ärendets behandling föregående år tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t behagade anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om inhämtande av uppgifter och uppläggande av offentligt register över i riket befintliga stiftelser och donationer i huvudsaklig överensstämmelse med upplägget av »Stiftelser år 1910» samt besluta ställa 25 000 kronor till Kungl. Maj:ts förfogande att användas till bestridande av kostnaderna för här begärda register.

Stockholm den 20 januari 1940.

Oscar Osberg.